

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Kako se gospodari z našim denarjem v Gradcu?

Da uvidi slovensko ljudstvo, kako opravičen je naš klic „Proč od Gradca“ ter da postavimo one Nemce na laž, ki nam predbacivajo ščuvanje in obrekovanje, pokažemo, kako si je sestavila nemška gospoda v Gradcu proračun z našim denarjem.

Slovencev nas je na Štajarskem dobra tretjina, umevno je tedaj, da tudi prispevamo celo tretjino, k deželnim davkom. Pravično pa bi tudi bilo, da bi tretjino vseh izdatkov sprejeli zopet Slovenci za svoje kulturne in gospodarske potrebe. Da pa temu ni tako, pokazati hočemo v naslednjem.

V predzadnji seji štajarskega deželnega zbora predložil se je deželni proračun za leto 1900. Mislimo si, da od vsake vsote zadene nas Slovence tretjina plačevanja. Za deželno upravo je bilo primanjkljaja 570.724 K. Iz tega se plačuje deželni glavar, ki je naš hud nasprotnik, šest deželnih odbornikov, med katerimi imamo komaj enega, ter za nad 100 deželnih uradnikov, ki so nam vsi tuji, vsi nasprotni. Za žandarmerijska stanovanja je v proračunu 53.520 K. Za ceste in železnice je primanjkljaja 388.634 K. Večino naših cest pa morajodrževati okrajni občine, okrajnih cest I. razreda je namreč med nami bore malo, pač pa jih imajo vse polno Nemci, da jih jim zdrži dežela. Koliko koristi ima naše ljudstvo n. pr. od deželne železnice v Konjice, znano bo vsakomur.

Za uravnavo rek in potokov je odločeno 381.900 K. Nemci imajo v svojem delu dežele že skoraj vsak potočič obzidan, da ne more delati s poplavljenjem kmetijstvu škode. Kako pa je z našimi samovoljnimi rekami Pesnica, Drava, Mura, Ščavnica, Sotla itd.? Naš kmet vije v obupu roke, a nikdo se ga ne usmili. Bog vé, koliko od te visoke vsote se bo obrnilo letos za uravnavo naših rek. Le odločnemu koraku naših poslancev se imamo zahvaliti, če se bo res začelo enkrat — letos še najbrže ne — z delno uravnavo Drave in Pesnice. Sicer so postavili v opazko, da se bo regulirala Drava, če dovoli država 31.000 K, potem da tudi dežela dovoli enako vsoto. Tudi za uravnavo Pesnice so pripravljeni v Gradcu dovoliti baje 26.000 K, če dá država enak znesek. Vsi ti pogoji pa so najbrže le premišljen izgovor, da sujejo Slovence pesek v oči.

Za povzdigo vinoreje je proračunjeno 184.760 K. Ta znesek bi morala dobiti le Spodnje Štajarska, ker le pri nas se dá o vinoreji govoriti. Bomo videli!

Za deželno kulturo je v proračunu 287.166 K, toda ne vprašamo, kako se bo ta znesek razdelil.

Za ustanove in štipendije dá dežela 72.040 K. Zadnjič smo povedali, da niti eden slovenski dijak v Celju ni dobil štipendije.

Za omiko, znanstvo in umetnost je proračunjenih 63.064 K. Kaj imamo Slovenci od te vsote? Nič!

Za deželni muzej „Joaneum“ se bo izdalo 134.532 K, za risarsko akademijo 19.752 K, za deželno realno v Gradcu 91.326 K. Pri vseh teh

točkah je le majhen del pokrit, no Slovenci ne poznajo teh zavodov, večinoma niti po imenu, ker so namenjeni le za Nemce.

Za deželno gimnazijo v Ptaju je primanjkljaja 13.722 K, za gozdarsko šolo v Brucku 7292 K, za meščanske šole 93.634 K. Vse meščanske šole pa imajo Nemci, Slovincem ne dovolijo niti edne. In vendar moramo prispevati za nje nad 30.000 K.

Deželna podkovska in živinozdravniška šola v Gradcu velja 34.828 K. Za Slovence v njej ni prostora, če ne znajo popolnoma nemško. Za razne telovadnice, kjer telovadi graška gospoda, plačuje dežela 8208 K, za poljedelsko šolo v Grottenhofu pri Gradcu 30.508 K, za sadje in vinorejsko šolo v Mariboru 34.242 K, za rudarsko šolo v Ljubnem 30.000 K. Vse te šole so nemške.

Dobrodelnih zavodov, do katerih imajo tu tuintam tudi Slovenci pristop, kakor so bolnišnice, sirotišnice itd. niti ne omenjamo, dasi tudi tukaj Slovenci niti 10% ne uživamo našega vplačanega denarja. Najhujše pa je, da se podpirajo z našim denarjem tudi naprave in društva, ki hočejo naravnost naš pogin, kakor so podpore za „Schulverein“, „Südmark“, razne „Studentenheime“ itd.

Nemci so bili to pot toliko previdni, da so v proračunu zamolčali, koliko obrnejo v ta ali drug nam sovražen namen, takšna darila moramo iskati v značilni postavki „za vsakojake izdatke“ — 10.000 K. V tej vsoti imamo tedaj iskati vse tiste izvanredne podpore, kakor za drsališča, jahalnice, za podpiranje nemških bralnih društev itd.

Številke se bodo zdele marsikomu dolgočasne. Toda premislite, da so te številke prave poštasti, ki grabijo in žro naš denar — „od sebe pa ne dajo fige“. Procenti, ki so zapisani v davčnih vaših knjigah, delajo skupno te velikanske vsote, ki so za nas zgubljen denar, da še več, plačujemo in zrejamo si z njim lastne sovražnike. Nad dva milijona kron dobi na ta način vsako leto nemški Gradec od nas.

Kaj bi se dalo vse za ta denar storiti v našo gospodarsko in duševno povzdigo, ko bi se stekal v našo blagajno!

Temu ni druge pomoči, kakor, da zahtevamo brez odnehanja: „Proč od Gradca“, dajte nam lastno deželno upravo, kamor bomo plačevali svoje prispevke, od koder pa bomo zato tudi dobili, česar nujno potrebujemo.

Nemški strah pred Slovani.

Nemške „kulturträgerje“ v rajhu, ki štejejo 50 milijonov duš, prešinja grozen strah pred tremi do štirimi milijoni tamošnjih Slovanov. Nemci, ki se vedno ponašajo, da so nekaj višjega, hočejo, da jim Slovani služijo. V Prusiji dovolila je vlada že dvakrat po 200 milijonov mark za nakupovanje poljskih zemljišč, na katerih naseljuje potem Nemce. Poljska govorica je povsod prepovedana; častnikom in podčastnikom je zabranjeno ženiti se s Poljakinjami. Razven tega izganja Pruska avstrijske Slovence, boječ se, da ne bi povečali odporne sile nemških Slovanov.

Vkljub vsem tem sredstvom pa nočejo Slovani izginiti, temveč se od leta do leta množijo in razširjajo. Vsegamogočno nemštvo kliče vzpričo tega vnovič vlado na pomoč.

„Ostmark Verein“ v Lipskem, objavlja, kako se vzhodno od Labe Slovani povsod probujajo, ter da postane tam nemški jezik popolnoma tuj, ako jih Nemci poprej ne uničijo. Pred 30—40 leti je bilo baje prebivalstvo v zapadni Prusiji dve tretjini nemško in edno tretjino slovanstvo. Sedaj je že polovica poljska. V pruski Šleziji pomnožilo se je od leta 1816 poljsko prebivalstvo od 44% na 53%.

V vzhodni Prusiji se je istotako na glavnem zborovanju „Gustav Adolf Vereina“ dokazalo, da se slovanski valovi približujejo že do vrat Berolina. Braniborski veliki posestniki jemljejo v službo ogromne mase poljskih delavcev.

Na nekem socialističnem shodu se je dejalo, da je po braniborskih vaseh mogoče le s poljsko govorico agitirati. Ednako je na Pomeranskem in Meklenburškem. Zelo pogosto se dogaja, da morajo tamošnji nemški trgovci jemati poljskih pomočnikov, ker bi se sicer ne mogli razumeti s svojimi slovanskimi kupci. Slovani se liki leteči pesek pomikajo proti zapadu in naseljujejo prej nemške vasi. Ako pojde tako naprej, morali se bodo čez 50 let Nemci na levo stran Labe umakniti. Da se pa to ne zgodi, morajo jih brezobzirno zatirati.

Tako se glase izvestja nemških društev, ki imajo nalogo boriti se zoper Slovence. Dosti so Nemci že pogoltnili Slovanov, a upati je, da jim v bodoče delo ne pojde tako lahko izpod rok, ker Slovani so se probudili in vedo, kake naklepe kujejo nemški „kulturträgerji“ zoper nje.

Celjske in štajarske novice

(Nadvojvoda Rajner) se je v nedeljo popoldne z brzovlakom iz Ljubljane pripeljal v Celje, kjer so ga na kolodvoru sprejeli razni civilni in vojaški dostojanstveniki.

(Železna trgovina „Merkur“ v Celju) jela je danes v ponedeljek, dne 28. t. m. delovati. Začetek kaže, kako potrebna je bila ta trgovina in res hvaležni moramo biti gospod Peter Majdiču, da je zmagal vse zapreke, ki so se stavile temu podjetju. Opozarjamo vse narodnjake, da posluje trgovina na debelo in drobno!

(Doba plavice.) Pruski špijoni v Celju so uvedli kot vidno znamenje svojega prusaštva plavice. Neumno ljudstvo je nosi zato, da izživlje Slovence, nosijo jo pa vsi od zadnjega čevljarskega učenca gori do dr. Jabornega, od prve nemške device do zadnje stare nedevce. Vse je nekako bolj živo, bolj blaženo in srečno — v znamenju plevla. Ta srečna doba, se je letos začela na dan sv. Urbana. Ob nedeljah si osemijo naši prusaki za parado svoje klobuke dvomljive kakovosti s hrastjem — tako upamo, da bomo odslej imeli slednjo nedeljo po Celju veliko maškarado.

(Celjski obrtniki in Wolf.) Nemški obrtniki v Celju napredujejo. Najprej so v svoji ljubezni do mačhe Germanije izbacili iz „Gewerbebunda“ svojega načelnika Altzieblerja; potem

so avanzirali nazaj, ko jih je dr. Mravlag s svojim bičem ukrotil, ker so si drznili postaviti njemu in njegovi stranki pri volitvi v občinski zastop protikandidate. Ne vemo s kakšnimi „mitelnimi“ so se dali isti obrtniki premotiti, da so poslali v državno zbornico deputacijo mož, katero je premilostno sprejel — čujte in strmite — sam Wolf ter jih je kot največja kapaciteta zbornice — v razgrajanju seveda — vodil okoli merodajnih faktorjev. Celjskega poslanca Pommerja obrtniki niso našli v zbornici. Najbrž je tam Pommer sploh težko dobiti, ker ima po zatrdilu našega poročevalca mnogokrat nujne opravke — v kavarni. Kdor pozna vpliv Wolf na Duna, u, tisti ve, koliko si je deputacija za obrtnike z vprejemom pri Wolfu — pokazila.

(Duhovniške premembe.) Farnim oskrbnikom v Ormožu je imenovan duhovnik nemškega reda č. g. Andrej Gliebe iz Velike Nedelje; provizorjem v Veliki Nedelji pa je imenovan č. g. Jakob Menhart iz Ptuja. Kaplanom v Loki pri Zidanemmostu je imenovan č. g. Franc Gastner. Prestavljeni so č. g. kaplani: F. Horvat iz Hajdine v Ptuj, Franc Krošelj iz Loke na Laško in Janez Rožman iz Laškega v Hajdin.

(Letina na Spodnjem Štajarju) kaže jako dobro. Trs kaže vse polno mladega grozdčja, sadovnjaki so tudi polni cvetja in že se vidi vse polno pogonkov, iz katerih dobimo mnogo dobrih jabolk in hrušk. Češnje in višnje obetajo biti letos posebno zgodnje in manjkalo jih tudi ne bo, če le ne bodo prekisle, vsled premokrega vremena. Tudi zimska setev kaže dobro, le Bog nas varuj kake ujme!

(Sestanek kranjskih in štajarskih hribolazcev) na Mrzlici zadnji četrtek je bil prav bratski. Najprej so bili na vrhu Štajarci, ko so zagledali Ljubljance lazi proti vrhu, so jim poslali nebroj krepkih planinskih „Živio“ v pozdrav nasproti, kateri so se komaj čuli med streljanjem topičev. Došli k Hausenbichlerjevi koči je pozdravil kranjske izletnike gospod Kač. Gospod Petriček je nazdravil „Planinskim piparjem“, za kar sta se zahvalila g. prof. Orožen in g. Hauptman. Izleta se je udeležil tudi g. dr. Frischau, ki je bil središče vse zabave in ki je navzoče z lepimi besedami navduševal za planinstvo. Tudi gospa Hausenbichlerjeva je prišla na višino. Pozdravil jo je v imenu društva gosp. prof. Orožen. Po oficijelnih pozdravih, so polegli in posedli piparji s svojimi pipami in občudovali lepi svet, med tem ko so jih planinski pevci zabavali s štajarskimi popevkami. Prezgoda so morali Ljubljanci oditi, a krasni izlet bo ostal vsem v spominu.

(Žalec), dne 27. majnika 1900. (Hausenbichlerjeva koča na Savinskem „Triglavu“ — Mrzlici.) Savinska podružnica slovenskega planinskega društva javi, da je tudi znotranja oprava Hausenbichlerjeve koče preskrbljena in urejena in da je koča za sprejem gostov pripravljena. Ključ koče se dobi: 1. v Žalcu, v goštilni gospe Hausenbichler; 2. v Grižah, v prodajalnici gosp. Paradiža (poprej Širca); 3. v Št. Pavlu, v prodajalnici gosp. N. Zanierja; 4. v Dolu, pri gosp. nadučitelju A. Gnusu; 5. v Trbovljah, v goštilni gospe Plavšak in 6. na Mrzlici, pri kmetu Šloserju. Pritojbine se ne plačajo v koči, ampak v kraju, kjer se ključ hranjuje; pritojbine pa znašajo: a) za eden dan in edno noč z ležiščem na Žimnici 2 K; b) za edno noč z ležiščem pod streho 80 vin.; c) za eden dan brez nočevanja 40 vin.; d) za edenkratno kurjavo 40 vin.; e) za pokvarjene ali ubite reči velja poseben tarif. Ključ drvarnice visi poleg peči. Dobra pitna voda dobi se pet minut od koče na južnem pobočju Mrzlice; pot do studenca je markirana. Dolžnost vsacega obiskovalca Hausenbichlerjeve koče je, da se strogo drži hišnega reda.

(Na Mrzlici!) Na Binkoštno nedeljo priredi se izlet na Mrzlico. Izletniki se udeležijo zjutrajnega svetega opravila ob 6. uri zjutraj v Grižah in se podajo potem na „Savinski Triglav“. Ako bi se izleta udeležilo precejšno število prijateljev naših prelepih hribov, tako bi se za to skrbelo, da bi se pri koči točilo dobro vino in sveže pivo; zaradi tega bilo bi potrebno, ako bi se udeležba naznanila pod naslovom: „Hausenbichlerjeva koča“ v Žalcu vsaj do petka, dne 1. ju-

nija t. l.; kdor želi voz ali nosača, naj se tudi zgledi pod navedenim naslovom. Na svidenje!

(Kmetijsko društvo v Braslovčah) imelo bo dne 4. junija t. l. ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor, pri katerem se bo podal pregled o dosedanjem stanju društva in voli novi odbor. Zborovanje bo v goštilni (pri ugodnem vremenu na vrtu) gosp. Vincenc Brišnika. Upati je, da se ga udje udeležijo v obilnem številu.

(Toča) je močno pobila v soboto 26. t. m. po Št. Rupertu in Št. Lenartu v Laškem okraju, kjer je stala okoli poldrugo ped na debelo in se še nedeljo popoldne ni stala.

(Štrajk v Trbovljah.) V soboto, dne 26. t. m., napovedali so premogokopi v Trbovljah splošen štrajk in takoj ustavili delo. Pristojna oblastva posredujejo.

(Potres) dne 24. t. m. so čutili skoro vsi kraji kozjanskega in brežiškega okraja na Štajarskem in krškega in deloma kostanjeviškega okraja na Kranjskem.

(Gornja Polskava.) Narava se zopet omladuje, odeva si zeleno obleko in se kiti s peštrimi cvetjem, vabeč nas v svoje dišeče krilo. Kdor more, popusti zaduhlo sobo, pa si poišče v vesel, živahni naravi zavetja, kjer se otrese vsakdanjih skrbi. Tako so tudi člani slovenjebistriškega učiteljskega društva hiteli v prosto naravo, da si razvedrijo srca in osvežijo duha. Izleta, ki je bil 17. t. m. na Gornjo Poljkavo, pa sta se tudi udeležili mariborsko in ptujsko učiteljsko društvo. Vkljub temu, da je prejšnji dan deževalo in da tudi na dan izleta ni kazalo sonce svojega prijaznega lica, zbralo se nas je vendar bilo nad 60 kolegov. Izleta se je tudi udeležil g. nadzornik dr. Bezjak. Ob 11. uri popoldne smo se zbrali v učilnici šolskega poslopja, kjer je nadučitelj in predsednik slovenjebistr. uč. društva g. Sabati, pristrčno pozdravil vse izletnike in jim zaklical dobrodošlico na Gornjo Polskavo. Zatem je blagovoli g. nadzornik govoriti o Prešernovem sonetnem vencu. Gotovo ni marsikaterega vabila sam, lepota narave ob vznemirjenju Pohorja na izlet, ampak tudi to, da bode priznan govornik, g. dr. Bezjak, podaval o taki, za ta slučaj in čas primerni snovi. In res, ni se varal. Gosp. nadzornik nam je podal jasno sliko sonetnega venca, predložil nam ga je živo in z globokim čuvstvom, da smo menili dihati različni opojni vonj posameznih cvetk v sonetnem vencu. Navduševal nas je na našega pesnika — prvaka Prešerna, da se je v marsikaterem pogledu zanimanje za njegove maloštevilne, a dovršene umotvore. Podal je srcu in čuvstvu hrane, za kar mu bode topla zahvala! Ob 1. uri bil je skupni obed v goštilni g. Soršaka. Ko nam je zlahtna kapljica odgnala še zadnji oblček vsakdanjih morečih skrbi in vzradovala srce, glasile so se mile slovenske pesmi. Ob raznih napitnicah in govorih nam je čas hitro potekal. Sprožila se je tudi misel, da bi napravila zopet prihodnje leto vsa tri društva skupni izlet, in sicer na oznožje Pohorja, kjer je še ljudstvo zelo zaspano. Torej na svidenje bodoči majnik vsa tri bratska društva v — Framu!

(Cvetke nemškega učiteljstva.) Pred nedavnem je vprašal učitelj na deški šoli v Mariboru nekega učenca, katero poslopje je v Mariboru najlepše. Deček je odgovoril po svojem pričanju: „Narodni dom“. Učitelj ga je v svoji zagrizenosti za ta odgovor zaprl. — Prejšnji teden so se udeležili otroci ljudske šole pri Sv. Ožboltu procesije; ko so šli mimo Križanega, rekel je učitelj deklicam, katere je spremljal: „Glejte, kako žalostno se Bog drži, ker mu je žal, da je Slovence in Hrvate ustvaril!“ — Nek učitelj deške šole v Ptuj se je vračal vinjen s svojimi učenci z majnikovega izleta. Gredeč po mestu je vpil on in njegova otročad: „Heil und Sieg den Windischen den Strick!“ — Lepi učitelji, od takih se pač nemški otroci lahko kaj lepega nauče.

(Iz Maribora.) Nesreča. Šolski sluga na mariborskem učiteljsko Blaž Sajovic, je poleg svojega službenega posla tudi izdeloval različne vrste umetnega ognja, posebno rakete. Tako tudi minulo soboto zvečer. Poskušal je ravno neko novo mešanico smodnika za rakete, pri čemur je toli neprevidno drsal, da se mu je vsa zmes vžgala, se razletela in ga težko poškodo-

vala v obrazu in v spodnjem delu telesa. Ljudje, ki so ravno mimo šli, so čuli močni pok in ta jih je zvalil v Sajevečevo stanovanje, kjer so ga našli težko ranjenega. Najbližnji zdravnik gosp. dr. Emil Kartin, mu je naglo rane izpral in prevezal. Odvedli so ga potem v bolnišnico, od koder se pa nam javlja, da ni upanja, da bi okrevaj, posebno zaradi poškodb na spodnjem delu telesa.

(Zgodovinska veriga.) V kadetni šoli v Mariboru se je postavil v spomin 50letnega vladanja cesarja Frana Josipa I. kip letega. Sedaj bo dobil ta kip zgodovinsko važno ograjo. Pletla se bo okoli spomenika od stebra do stebra veriga, s katero je bila dne 30. julija 1866 v zmagovalni pomorski bitki pri Visu vsidrana lajla zmagovitega admirala Viljema pl. Tegethoffa. Ker je Tegetthoff rojen Mariborčan je vojna pomorska uprava prepustila znamenito verigo v gori imenovani namen. Veriga je iz litega železa, dolga okoli 23 metrov in imajo členki 6¹/₂ cm v premeru.

(Slovenska šola na Muti) se je pričela v Veliki noči. Vse se je veseli, zato tudi dobro napreduje. Celo žene in dekleta od Sv. Antona na Pohorju se zanimajo zanjo. Mravljak Katarina in Pušenjak Katarina ste darovali 11 K (6+5) in nabrali od Miklauc Mar. 3 K, Štibler Než. 2 K, Podlesnik Eliz. 2 K, Kovač Mar. 2 K, Kanop Mar. 2 K, Kramljak Ter. 2 K, Pušnik Jul. 2 K. Zaveršnik Kl. 2 K, Zaveršnik Mar. 2 K, Podlesnik Ant. 1 K, Podlesnik Jul. 1 K. „Živio!“ vrie Antončanke. Da bi le bilo mnogo takih Slovencev! Franc Körner od Št. Ilje je daroval 2 K, č. g. Alojzij Kokoli, kaplan 20 K. Bog plati!

(Političen shod v Št. Ilju v Slov. goricah) je bil nad vse veličasten. Čez 300 kmetrov je bilo na shodu. Govorniki poslanec Lendovšek, posestnika Mlakar in Novak, govorili so tako navduševalno, da so bili navzoči do solz ganjeni. To vam je bil zares slaven shod ob meji. Boga in rodoljubom hvala za ta veličastni izid! Naša stvar ob meji še ni izgubljena. Več še poročamo.

(Gozdni požar.) Zadnje sredo se je vnel pri Brucku ob Muri takimenovani „Pfaffenwald“. Vojaštvo iz Brucka in požarne brambe so ogenj zadušile.

(Deželna podpora.) Deželni zbor štajarski dovolil je Spodnjem Štajarju celih 70.000 gl. posojila, katero se bo pa dalo po največ le vinogradnim posestnikom okoli mest, kateri so z večine Nemci. S tem se hvalisajo nemški poslanci, češ, kaj vse storimo za Spodnji Štajar — (kolikor ga je nemškega). Laži grofa Stürgkha, da slovenski poslanci niso imeli povoda za izstop, tudi z novimi lažmi in zavijanji ne operejo, ker vemo kam vandrajo take podpore.

Dragi tovariši!

Kakor Vam je znano, obhajala se bo letos 5. avgusta na Ponikvi stoletnica našega slavnega rojaka Antona Martina Slomška. Jaz mislim, da bi se spodobilo, da bi vsi akademsko izobraženi Ponkovičani, katerih je sedaj, kolikor mi znano, dvanajst, na poseben način ta dogodek proslavili. Po dolgem premišljevanju sem prišel do zaključka, da naj bi bil ta čin čisto krajevnega pomena: vsakdo od nas naj si naloži denarno žrtvo 15 gl. ali 30 K, — s tem denarjem bi dali vpisati 12 pridnih otrok ponkovške fare dosmrtnimi udi družbe sv. Mohorja. Saj je bil slavní pokojnik največji prijatelj slovenske mladine, kar odseva iz vsega njegovega delovanja. Če Vam je dragi tovariši, ta predlog vložite, izvolite poslati imenovani znesek do 5. avgusta t. l. vč. gospodu župniku Kreftu na Ponikvi ob juž. železnici.

Z rodoljubnim pozdravom Vaš rojak
Josip Podgoršek,
kr. profesor na višjem gimnaziju v Zagrebu.

Druge slovenske novice.

(Osebnostna vest.) Vladni svetnik Merk, ki je poročevalo pri deželni šolski svet v Ljubljani, stopil bode v pokoj. Na njegovo mesto v omenjeni lastnosti ima priti baje neki okrajni glavar z Dolenjskega. Z novim letom dobi Kranjska tudi še enega deželne šolskega nadzornika.

(V pokoj je stopil) gospod Ivan Zacula, materialni kontrolor pri rudarskem uradu v Idriji. Tem povodom je dobil zlati zaslužni križec.

(Kreditna banka v Ljubljani) je imela 24. t. m. svoj ustanovni zbor in se je sklenilo, da začne banka poslovati že 1. avgusta t. l. Zborovanju je prisostvoval tudi zastopnik češke „Živnostenske banke“, katera je mnogo pripomogla k ustanovitvi tega važnega denarnega zavoda.

(Na ljubljanskem učiteljskišču) se vrše ta teden pismeni zrelostni izpiti; ustni bodo še le začetkom julija, in sicer najprvo na moškem, potem pa na ženskem oddelku.

(Treščilo je v šolo) v Spodnji Hrušici pri Ljubljani med poukom dne 25. t. m. Otroci so vkljub pomirjevalnim besedam kateheta vč. gosp. Malenškega, zagnali grozen vik in krik, ki je privabil vse polno ljudij. G. župnik Malenšek je moral na to otroke iz šole izpustiti. Strela ni napravila posebne škode. Ko se je motala po sstopju, je omamila nekaj žensk, in hčer g. učitelja Klinarja. Toda vsi prizadeti so kmalu okrevali, le neki ženski je roka nekako odreenela.

(V Polhovemgradu na Gorenjskem) dobili so vodovod, katerega so preteklo nedeljo blagoslovili. Pri tej priliki priredil je odbor požarne bramborice, katera je napravila ljudstvu mnogo veselja. Zvečer pa je požarna bramba skušala in imela vajo z brizgalnicami, voda jemala se je iz raznih hidrantov, ki je izvrstna.

(V Cerkljah) na Gorenjskem mislijo napraviti za več vasi skupen vodovod, za katerega bodo prispevale posamezne občine in večji posestniki. Za to prekoristno napravo, ki se ima v najkrajšem času izvršiti, ima največje zasluge ljubljanski župan g. Ivan Hribar, ki je cerkljanski rojak.

(Nova šolska poslopja) dobe v kratkem sledeči kraji na Dolenjskem: Sv. Križ pri Kostanjevici, Orehova pri Novem mestu, Št. Jernej, Vrhpolje pri Št. Jerneju, Raka, Št. Janž pri Radečah.

(Močan potres) so čutili 24. maja ob 4. uri zjutraj v Krškem in okolici.

(V Krškem) bo 27. junija uradna učiteljska skupščina za ta šolski okraj. Poleg drugih točk je na dnevnem redu tudi volitev dveh učiteljskih zastopnikov v okr. šolski svet za bodočo šestletno dobo.

(Nove posojilnice) snujejo v Komnu na Krasu, v Trzinu na Gorenjskem in v Trebelnem na Dolenjskem.

(V Postojni) napravijo novo ulico in cesto ter nove stavbene prostore, katerih se bodo prijatelji novih stavb baje prav pridno poslužili. Postavilo se bo tudi novo občinsko poslopje za domače urade in korporacije. Delajo se priprave za vodovod. Šolsko poslopje bo do jeseni gotovo in se takrat izroči svojemu namenu. Pod novim županom obeča se torej notranjski metropoli lep napredek. Tuji so že začeli letos jamo obiskovati; največ se jih pričakuje seveda o Binkošti.

(V Pazinu) v Istri se je osnovalo „Gospodarsko društvo“. Načelnika sta mu obč. poglavar dr. Kurelić in župnik bermški Grašić.

Dopisi.

Iz Brežic. („Tat v mlinu“) Burka v treh dejanjih s petjem. Vabilo k tej predstavi nas je premotilo — pa še bolj prestrašilo. Bilo nam je žal naših vrlih diletantov, ki so nam priredili že precej prijetnih uric.

Bali smo se, da jim bo neuspeh pri tej igri zastrupil veselje k deskam, ki pomenijo svet, na kak uspeh si nismo upali misliti, saj je vendar ta igra, velika in težavna in se vprizarja le na velikih odrih, kjer so izvežbani igralci.

Pa še nesrečni datum — 13. — maj — in slabo vreme...

Utripajočim srcem smo motrili zbrane goste: vse, kar se v Savski dolini — od Sevnice pa do bližnjih krajev na Hrvaškem — prištevata na rodni inteligenci, vse si je — rekli bi — dalo ta večer v naši čitalniški dvorani — rendez-vous.

In zgnil je zastor... nove kulise — okusne smo zazrli. Velik gozd. Grom! Blisk! Vse dobro! Pa zdaj!

Javornik (g. Planinšek) stopil je izza debelega drevesa.

Kaj se ne bo blamiral in kar v začetku igre prevrgel?

Nič tacega!

Kakor da bi si v gledišču služil svoj vsakdanji kruh — igral je svojo ulogo — brez plašnosti in nerodnosti.

In prišel je Žid Aron Maušl (g. Rožman). Smeh, ki ga je zbujal, naj mu bo dokaz, da ni slabo igral.

Ulogo Katrice igrala je gospica Kremžarjeva. To vam je bila brhka mlinarjeva hčerka, ki ima jeziček in — srce na pravem mestu.

Postava, glas, mimika, kretanje, kvotum — vse je znala izbornu porabiti, zato je pa tudi žela hvale in slave, da bi bila celo kaka veliko-mestna primadona zadovoljna.

Epizodni ulogi Anice in Doroteje sta prav dobro igrali gospici Kepa in Mešček — zadnjo še moramo pohvaliti radi izbornega petja.

Ulogo nemškega Miheljna igral je gospod Tratar. On je rojen komik — a v tej ulogi je nadkriljeval samega sebe — vse ga je občudovalo in se — smejalo.

Izboren je bil kakor v maski, tako tudi v igri oskrbnik, gospod Šetinc, saj pa je ta gospod eden najizbornejših in najboljših naših diletantov.

Vse priznanje pa zasluži tudi gospod Umek, ki je tokrat prvič nastopil, pa vendar ni kazal, da ga muči... kako bi se prestavilo „Lampenfieber“. Igral je ulogo mlinarja.

Jako strog korporal je bil gospod Vrabi. Kretal se je popolnoma po „reglamaju“ ter dosegel krasen vspeh.

Pohvalno še naj omenimo naše statističe, ki so bili prikladni godci, vojaki in blapci. Lahko rečemo:

Igralo se je izbornu, z navdušenjem in tudi občinstvo je bilo navdušeno.

Strah, ki nas je mučil pred predstavo, umaknil se je zavesti, da smo bili priča pomembnega trenutka, ko so brežiški diletanti preskočili mejo prvih diletantskih poskusov ter se priprijeli resnega gojenja dramske umetnosti.

Za naprej jih moramo vpoštevati kot važen kulturni faktor...

Politični pregled.

(Političen položaj) v Avstriji je sedaj gotovo tako zamotan, kakor že dolgo ne. Vlada je v zagati; ne more se obrniti ne na levo, ne na desno, ne more ustreči ne Nemcem, ne Čehom. Ustregla je najprej Nemcem, a sedaj obstruirajo Čehi, ako ustreže Čehom, začnejo z obstrukcijo Nemci, — potem smo pri starem. Nekateri mislijo, da bi bilo dobro razpustiti parlament, — ali po volitvah bi prišli v zbornico še bolj trdovratni in radikalnejši možje — in bili bi potem na slabšem. — Drugi pravijo, da naj vlada sedanji svoj jezikovni načrt spremeni s pomočjo § 14. v postavu, — potem pa naj zopet skliče državni zbor. A ker niso s sedanjim vladnim jezikovnim načrtom zadovoljni ne Nemci, ne Čehi, bi potem obstruirali v s. Tretji svetujejo vladi, da naj odstopi, ali Körber in kolegi nočejo odložiti svojih častij. — Kaj bo, se vprašujejo vsi, ki želé miru in zboljšanja ljudskega stanja, in tudi mi vprašujemo isto, ker vidimo, da si iz avstrijskega prepira vleče Mažar masten profit.

(Občinske volitve na Dunaju) so končale s sijajno zmago krščanskih socialcev v tretjem in drugem razredu! V tretjem imajo celih 46 mandatov, v drugem razredu pa 42 od 46, štiri so dobili liberalci. V drugem razredu so imeli krščanski socialisti prej 24 mandatov, tako, da so jih pridobili sedaj 18. — Od Schönererjancev ni sedaj ne ednega in tudi ne od takozvanih nacionalcev, kateri imajo na Štajarskem ponekod glavno besedo. Sedaj pričakujejo kršč. socialci še večino mandatov v novem četrtem razredu in nekaj v prvem razredu, tako, da imajo v občinskem svetu zagotovljeno štiri-petinsko večino. Za ves ta napredek se imajo krščanski socialci zahvaliti v prvi vrsti svojemu voditelju županu dr. Luegerju.

(Bosenski mohamedanci) zgubljajo vedno bolj tla, zato pa raste vpliv Hrvatov in Srbov ali katoličanov in pravoslavcev. Zaradi tega izpodirvanja baje je bila minoli teden v Budapešti

bosanska-mohamedanska deputacija, da bi se pri cesarju pritožila proti kristjanom in njih duhovnom, a cesar jih ni hotel sprejeti. — zato so se vrnili domov ne da bi bili kaj opravili.

(Albanija) je na Balkanu sedaj prepirno jabolko, zaradi katerega se nam obeta še prihodnja vojska. Turška vlada nima nad ljudstvom nobene moči, ker je vse prebivalstvo preskrbljeno z dobrim vojnim orožjem. Bati se je vsak dan vstaje in potem se začne redna vojska med Albanci in Turki, v katero posežejo pa najbrž tudi tisti, ki so Albancem preskrbeli orožje. Ideja miru ni posebno trdna.

(Nemški cesar) misli priti na jesen s svojim sinom prestolonaslednikom na Dunaj, da s tem povrne poset našega cesarja v Berlinu. To bo tedaj tak obisk, kakršnega zahteva dostojnost. Seveda bodo imeli avstrijski Prusaki mnogo posla in zavijanja očij...

(Francoska in Nemčija) se bosta najborže potom svetovne razstave približali. Tako sodijo Nemci posebno iz tega, ker francoska vlada in ljudstvo trpita na nemškem delu razstave nemške trobojnice in da puste Nemcem popevati „Die Wacht am Rhein“, ki je v prvi vrsti naperjena proti Francozom, ne, kakor mislijo avstrijski Nemci, proti Slovanom. Mi sicer privoščimo Nemcem francosko prijateljstvo, ki je več vredno kakor nemško, a tu bi mi ne sklepali na prijateljstvo, če Francozi to dopuščajo, nego na Francosko ljudomilost in takt, kakršnega Nemci pri sebi ne poznajo. Sicer pa bo čas še vse pojasnil.

(Kreta) Za vzdrževanje miru na Kreti so pustile nekatere evropske velevalsti dosedaj svoje čete na otoku. Duhovi so se v zadnjem času pomirili, zato so prizadete sile sklenile svoje čete domov pozvati. Za ohranjenje javnega miru in reda se bo uvedla posebna mednarodna žandarmerija, s čemur bo Turkom vsako daljno klanje onemogočeno.

(Vojna v Afriki.) Zadnje dni ni nič novega z bojišča. Buri se še vedno umikajo. Za v sredo ali četrtek se pričakuje, da bo general Hunter napadel Johannesburg. Tu bo najbrž odločilna bitka. Predsednik Krüger misli se radi premirja — če odposlanstvo v Ameriki nič ne opravi — obrniti na ruskega carja.

Razne stvari.

(Svetnikom proglasil) je sveti oče na praznik Vnebohoda Jeana Baptista della Sales s običajnimi obredi, katere je papež vkljub svoji starosti sam vodil.

(Vladika Strossmayer) je posvetil dne 20. t. m. novo cerkev v Oseku, svojem rojstnem mestu. Poleg cerkve je bil pravzaprav le vladika pravo središče vseh slavnosti. Ljudstvo je največjemu Jugoslovancu prirejalo, kadar se je le prikazal, burne ovacije. Mesto je bilo vse s hrvatskimi trobojnicami najveličastnejše odičeno. Od vseh strani so vladiko brzojavno pozdravljali in slavili, kot diko slovanstva in krščanstva ter prvega sinu svojega naroda, — temu se pridružujemo tudi mi.

(Nesreča.) Izdelovalec soda-vode v Moravski Ostrovi Forster, je dne 21. t. m. otvoril svojo tovarno in je pri prvem poskusu počil kotel, ki ga je tako poškodoval na glavi, da je v par urah umrl.

(Tramvajski štrajk v Berlinu.) Prošlo soboto so začeli v Berlinu štrajkati malodane vsi uslužbenci mestnega tramvaja, zato se je skoro ves vozni promet ustavil. Ljudstvo sočustvuje s štrajkujočimi kočijaži in jih dejanski podpira z demonstracijami proti tramvajski upravi. Isto upravo bodo tožili vsi oni, ki imajo mesečne in tedenske vožne liste za odškodnino. Policijsko ravnanstvo pa je že, kakor se poroča, kaznovalo upravo zaradi motenja in ustavljenja cestnega prometa z globo 100.000 mark ali 120.000 kron.

(Brzovlaki na pariško razstavo) bodo vozili z Dunaja čez Švico v Pariz od začetka junija do konca septembra vsaki dan od zapadnega kolodvora ob 11. uri 30 minut in bodo prišli v Pariz drugi dan ob 4. uri. Tedaj bo potovanje z Dunaja v Pariz trajalo 28 ur 30 minut. V dotičnih vlakih bodo tudi obedni in spalni vagoni.

Loterijske številke.

Gradec 26. maja 1900: 12, 22, 59, 70, 9.
Dunaj 39, 19, 61, 57, 20.

Pozor!

Vse moje cenjene privatne odjemalce piva, kateri imajo steklenice in zaboje in jih še niso oddali, prosim, da jih oddajo najbližjemu oštrju, kateri mi jih bode izročil. Kdor bi ne hotel na ta poziv oddati moje lastnine, zagovarjati se bode imel radi krive prilastitve blaga.

(226) 3-1

Simon Kukec, pivovar.

(225) 1

Izrecilo.

To kar sem jaz Janez Tlaker, kovač na Teharjih, o gospodu Andreju Presker, občinskemu tajniku na Teharjih, proti Janezu Jezovšek, Antonu in Katarini Vidmajer razžaljivega govoril, prekličem in obžalujem.

Prodaja konkurzne mase.

Iz konkurzne mase Ivana Javorškega, trgovca z mešanim blagom na Gomilskem pri Vranskem (Sp. Stajersko), prodaja se

zaloga blaga

večinoma dobro manufakturno blago, deloma specerija in kratka roba, in sicer na Gomilskem v sodnijsko cenjeni vrednosti 13.187 K 60 h in v podružnici na Polzeli v vrednosti 2782 K 39 h potom ponudbe iz proste roke, kakor leži in stoji s stelažami vsaka zaloga posebej ali obe skupno.

Ponudbe do 6. junija na upniški odbor v roke odvetnika dr. Krisperja v Ljubljani.

(219) 3-3

A 60/00
5.

RAZGLAS

za poklic sodišča neznanih dedičev.

Od c. kr. okrajnega sodišča pri Sv. Lenartu na Štajerskem se naznanja, da sta se s sklepom c. kr. okrajnega sodišča v Mariboru od 19. sušca F. 17/98

1900 oba brata: Janez Kovatscheg

tudi Kovatschitsch (Kovačič), rojen 7. aprila 1763, in Boštjan Kovatscheg tudi Kovatschitsch rojen 20. prosinca 1766 zakonska sinova Janeza Kovatschitsch in Marije rojene Šven iz Bukovskega v svrhu zapuščinske razprave proglasila mrtvima.

Ker je temu sodišču neznan, katere osebe imajo dedno pravico do zapuščine teh dveh, se pozivljajo vsi, kateri imajo iz kateregakoli pravnega naslova iz zapuščine za terjati, svojo dedno pravico v teku jednega leta od spodaj zapisanega dne naprej računjeno pri tem sodišču naznaniti in se z izkazom dedne pravice dediči prijaviti, ker bi se sicer zapuščina, za katero se je za časno gospod Jos. Rop, hišni posestnik pri Sv. Lenartu, kuratorjem postavil, z onimi, ki so se dediči prijavili in svoje dednopravne naslove izkazali, — razpravljala in njim prisodila nastopljeni del zapuščine pa, ali, če bi se nihče dedičem ne prijavil, cela zapuščina od države kot brezdedična zasegla.

C. kr. okrajno sodišče pri Sv. Lenartu na Štajerskem dne 22. aprila 1900.

L. S.

Dr. Kronvogel s. r.

(212) 3-3

Prodajalka

izurjena v vseh trgovskih strokah, zmožna slovenskega in nemškega jezika, želi spremeniti svojo sedanjo službo in jo lahko nastopi takoj ali po dogovorjenem času.

Ime pove upravništvo „Domovine“ v Celju.

Vožne karte in tovorni listi v

AMERIKO.

Kralj belgijski poštni parnik



Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.
Koncesijovana od vis. c. kr. avstrijske vlade.
Pojasnila daje Red Star Linie. Dunaj IV.
Wienergürtel 20 ali pa
Julij Popper, Bahnstr. 8, Innsbruck.

COMPAGNIE GÉNÉRALE TRANSATLANTIQUE

proga francoska z brzimi poštami parobrodi via Inmost-Basel-Paris-Havre-New-York. — Vožna cena v III razredu iz Basela v New-York 84 gld. (štirinosemdeset goldinarjev) s prosto hrano in stanovanjem od Basela. Vsak četrtek se mora javiti v Baseln v Švici, vsako soboto pa se odpotuje v jutro preko Havre v Ameriko.

Ta črta je najbolj pripravna za Slovence, (Kranjce, Stajerce, Hrvate); na parnikih najboljša hrana in postrežba; potniki III razreda dobé 2 krat na dan vino prosto.

Rommel & Comp. Basel, (Švica)
V Ameriki smo v zvezi z listom „Glas Na-
roda (Franc Sakser) 109 Greenwich-Street
New-York. (198) 10-3

Proda se lepo posestvo

združeno z gostilno in trafiko. Hiša je popolnoma novo zidana. — Več pove Janez Širše, Spodnje
(217) 3-3 Gorče, p. Braslovče

Sprejme se takoj v večjo vinsko trgovino

komptoarist

ki je slovenskega in nemškega jezika v pi-savi kakor v govoru popolnoma zmožem. Pogoji jako ugodni. Oferte na upravništvo
(218) 3-3 tega lista
pod šifro „J. C. 1900“.

V Podčetrtku

na Štajerskem blizu Rogaske Slatine se dá hiša z lepim vrtom po najnižji ceni v najem. Hiša je zelo pripravna za gospode v pokoji. Daljna vprašanja naj se pošljejo na gospo Rozo Gertscher v Podčetrtku,
(223) 2-2 Štajarsko.

80% jesihov cvet!

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter mojega 80% jesihovega cveta s 30-40 litrov studenčne vode, in izvrsten jesih je gotov.

1 liter 80% jesihovega cveta velja 2 K.

Izvrstno laško namizno olje, od katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajcarjev.

(213) 6-3 R. BRAČKO
v novi poštni hiši v PTUJU.

Kamnoseška obrt v Celju

I. Weber-jevih naslednikov

priporoča se za vsakovrstna stavbinska in spominska dela. Strogo natančna postrežba, najnižje cene.

Velika zaloga nagrobnih spomenikov iz mramorja in granita.

Napródaj sta dva konja

jabljenе barve 5 in pol leta stara, 156 dm

visoka, figuranta, brez napake. (209) 3-3

Gaberje tik Celja šte. 52.

Natančen naslov pove upravništvo tega lista.

Slovenei pozor!

Zahtevajte povsod

nogavice, rokavice,

jopiče in vse vrste

pletenin iz

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je trpežno, ceno in se kosá z vsakim drugim izdelkom bodisi katerekoli konkurence.

Slovenski trgovec.

Zacherlin

Ne v zavitkih
jedino pristen v steklenici!

To je v resnici neprekosljiva, radikalna pomoč proti vsakateri mrčesni nadlogi.



Celje: Traun in Stiger, Franc Pečnik, Alojzij Walland, Viktor Wagg, Milan Hočevar, Ferdinand Pella, Jož Matič, Anton Ferjan, Fridrik Jakovitsch, Fr. Ruchlawy, Karol Gela, lekarna, Fran Zangger, Anton Kolenc, M. Ranscher lekarna, Josef Strinz, Anton Topoljak, Dobrna: Jos. Školsek, Braslovče: Ant. Plaskan, Josip Pauer, Konjice: Fr. Kuznik, Hrastrnik: Alojzija Bauerheim, Konsumno društvo, Josip Wagg, St. Jurij ob Tab.: Fr. Plaskan

Gomilsko: I. Javornik, Laško: Andrej Klabacher, Karl Hermann, Planina: Lud. Schescherko, F. Wambrechtammer, Gorjup: Jakob Božić, Poljane: Ferd. Ivanec, A. P. Krautdorfer, Anton Schwall, Karol Sima, Leopold Vukli, Murijska Sopot: Marija Suppanz, Ant. Suppanz, Fran Mathes, Franz Varber, Norbert Zanier, St. Pavi: Fran Karlin, St. Jurij: J. F. Schescherko, Šmarje: Josip Wagner, Janes Löschnitz, Trbovlje: Konsumno društvo, J. M. Krammer, Fran Pollak, Roh. Stenowitz

Ljubno: Fr. X. Petek, Janez Filipič, Sevnica: A. Fabiani, S. F. Schalk, Lendava: Smole, Zvonko & Comp, Vojnik: Fr. Zedl

Zibika: Janez Zatočnik, Ivan Novak, Videm: Anton Jaklin, Vitanje: Karl Tischler, Velenje: Adal. Glubodnik, Zalec: St. Lovrenc, Elba Turin, Trg Lemberg: Franc Zapančič